

Cirkulärnr: 1997:165
Diariernr: 1997/2506
Handläggare: Britta Hagberg
Niclas Johansson
Sektion/Enhet: Finanssektionen
Datum: 1997-10-03
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/Finans
Rubrik: Budgetförutsättningar 1998–2000
Bilagor: Bilaga 1: Skatter och bidrag 1998–2000
(kommunspecifik; endast till ekonomikontoren)

Finanssektionen
Britta Hagberg
Niclas Johansson

1997-10-03

Kommunstyrelsen
Ekonomi/Finans

Budgetförutsättningar 1998–2000

I detta cirkulär redovisar vi en ny skatteunderlagsprognos för inkomstären 1997–2000, nya kommunvisa beräkningar avseende skatter och bidrag för budgetåren 1998–2000 med ny preliminär kostnadsutjämning samt anvisningar angående disketten "Skatter och Bidrag".

Skatteunderlagets utveckling åren 1997–2000

Som bas för beräkningarna av skatteunderlagets utveckling för åren 1997–2000 ligger den beskattningsbara inkomsten för år 1996 enligt Riksskatteverkets (RSV) septemberprognos. Den visade en ökning på 3,86 procent jämfört med år 1995. En preliminär fördelning av inkomstslag och avdrag har gjorts.

Till grund för vår bedömning av utvecklingen år 1997 ligger dels Konjunkturinstitutets (KI) augustiprognos och dels senare uppgifter från Statistiska Centralbyrån (SCB) avseende utbetald lönesumma enligt uppbördsdeklarationerna.

Vår bedömning vad gäller år 1998 utgår från KI:s augustiprognos medan utvecklingen åren 1999 och 2000 baseras på det scenario som presenterades i KI:s marsrapport. Det innebär en BNP-tillväxt på närmare 3 procent per år. Sysselsättningen, uttryckt som antalet arbetade timmar, ökar med omkring 1 procent per år. Den fortsatt snabba produktivitetstillväxten i kombination med en minskad löneökningstakt innebär att inflationen kan bibehållas under 2 procent. I genomsnitt beräknas timlönerna öka med 3,7 procent 1998 och 3,5 procent åren därefter. I löneökningstalet för 1998 ingår förutom avtal och löneglidning också effekterna av förkortad sjuklöneperiod, höjd sjuklöneersättning samt överhäng från 1997 på vissa avtalsområden. Andra bedö-

mare (t.ex. Landstingsförbundet) gör en mer optimistisk bedömning av sysselsättningens utveckling framöver, vilket innebär en svagare produktivitetstillväxt och högre inflationstakt än vad KI räknat med.

Den antagna löneutvecklingen ligger i linje med vad andra bedömare (Finansdepartementet, Landstingsförbundet med flera) använt i sina prognoser. Det innebär en klart lägre ökningstakt än under perioden 1995–1997, men ändå i överkant av vad som vore önskvärt med hänsyn till Edin-normen och sysselsättningen.

Observera att samtliga antaganden, även timlöneantagandena, gäller utvecklingen i hela ekonomin, alltså inte specifikt inom den kommunala sektorn.

Tabell 1. Skatteunderlagets utveckling samt förutsättningar.

Procentuell förändring där inte annat anges.

	1997	1998	1999	2000
Timlön *)	4,3	3,7	3,5	3,5
Sysselsättning	-0,5	1,0	0,9	0,8
Uppräkningsfaktor, fastställd	2,71	3,73		
" , cirk 1997:70	2,61	3,78	3,98	4,02
" , ny prognos	2,61	3,64	4,21	4,19
Befolkning, riket 1.11 året innan	8 847 069	8 850 399	8 863 675	8 876 971
" , proc. förändring	0,0942	0,0376	0,1500	0,1500
Medelskattkraft, kr/inv				
Enligt ny prognos	104 282	108 038	112 417	116 952
Enl. fastställda uppräkn.fakt.		108 237		
KPI, genomsnittlig förändring	1,0	1,6	1,6	1,6
NPI, genomsnittlig förändring	-1,1	-0,4	1,4	1,4
Basbelopp kronor	36 300	36 400	36 900	37 500

*) Avtal, löneglidning och effekter av ändrade regler för sjuklön i förekommande fall; *genomsnitt för samtliga avtalsområden i hela ekonomin.*

Den förhållandevis stora skillnaden mellan utvecklingen av konsumentprisindex (KPI) och nettoprisindex (NPI) för åren 1997 och 1998 förklaras av höjda indirekta skatter och sänkta räntebidrag.

Slutavräkning av skatteinkomster

Med RSV:s senaste preliminära taxeringsutfall blir den kollektiva slutavräkningen av 1996 års skatteinkomster *minus 237 kronor per invånare* den 1.11.1995. Avräkningen regleras i januari 1998.

Slutavräkningen av 1997 års skatteinkomster blir med det preliminära taxeringsutfallet för år 1996 (3,86 procent) och vår prognos för år 1997 (2,61 procent) *minus 140 kronor per invånare* den 1.11.1996. Avräkningen regleras i januari 1999 och är beräknad med hänsyn tagen till regeringens så kallade återbetalningsgaranti (se bland annat cirkulär 1997:157).

Slutavräkningen av 1998 års skatteinkomster blir med vår prognos jämfört med den nu fastställda uppräkningsfaktorn för år 1998 *minus 40 kronor per invånare* 1.11.1997. Avräkningen regleras i januari år 2000.

I cirkulär 1996:132 sidorna 2 och 3 förs ett resonemang om hur avräkningen kan redovisas. Det noteras bland annat att det ryms inom god redovisningssed, att slutavräkningen som regleras i januari två år efter verksamhetsåret hänförs till "regleringsåret". Detta utesluter dock inte att även annan periodisering ryms inom begreppet god redovisningssed.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag

Den nya skatteunderlagsprognosen påverkar *inte* kommunernas skatter och bidrag för år 1998. I bilaga 1, "Skatter och bidrag 1998–2000", är värdena för år 1998 desamma som i bilagan till cirkulär 1997:157, förutom uppdateringen av kostnadsutjämningsfaktorn. Skatteintäkter och inkomstutjämningsfaktor för år 1998 är beräknade utifrån regeringens fastställda uppräkningsfaktorer.

För beräkningarna av skatteintäkterna och inkomstutjämningsfaktorn åren 1999 och 2000 används däremot vår skatteunderlagsprognos för åren 1997–2000. Observera också att momsavgiften är något lägre åren 1999 och 2000 på grund av att prognosen för nettoprisutvecklingen nu är något lägre.

Kostnadsutjämningsfaktorn

Statistiska Centralbyrån (SCB) har gjort en ny preliminär beräkning av kostnadsutjämningsfaktorn för år 1998. Kommunens utfall framgår av *bilaga 1*, rad 17. Jämfört med den beräkning som gjordes i april i år har SCB nu uppdaterat faktorerna i utjämningsfaktorn för barnomsorg, gymnasieskolans programvalsfaktor samt kostnadsutvecklingen för olika verksamheter. Dessutom har prognosen för nettoprisutvecklingen justerats. För många kommuner innebär uppdateringen av kostnadsutjämningsfaktorn stora förändringar jämfört med beräkningarna från april. De vanligaste förklaringarna till förändringarna är:

- Uppdateringen av de faktorer som styr utjämningsfaktorn för barnomsorg, dvs. föräldrarnas förvärvsfrekvens och kommunens skattekraft.
- Under 1996 ökade socialbidragen kraftigt. Verksamhetsområdet "individ- och familjeomsorg" ökade, procentuellt sett, mest av alla verksamheter. Det innebär att även de så kallade standardkostnaderna, eller ersättningarna, för individ- och familjeomsorgen i kostnadsutjämningsfaktorn ökar i motsvarande grad.

Ersättningen ökar för alla kommuner, men minst för de som har låga ersättningar och mest för de kommuner som har höga ersättningar. De

kommuner som har en ersättning som är lägre än riksgenomsnittet får därför betala mer till de kommuner som har en ersättning som är högre än riksgenomsnittet.

- Den del av kostnadsutjämningsprogrammet för gymnasieskolan som avser elevernas programval har inte tidigare uppdaterats på grund av brister i underlaget. I beräkningarna av 1998 års kostnadsutjämningsprogram har nu denna faktor uppdaterats. För att mildra omfördelningseffekterna har Inrikesdepartementet emellertid beslutat att endast en tredjedel av skillnaden mellan det nya värdet och det gamla värdet får slå igenom i beräkningarna.

Det slutliga utfallet av kostnadsutjämningsprogrammet för år 1998 kommer att fastställas under december månad. Det som återstår att uppdatera är skattekraften enligt 1997 års slutliga taxeringsutfall och definitiv styckkostnad enligt bokslut 1996.

SCB:s preliminära beräkningar av bidragen för år 1998

SCB har skickat ut preliminära beräkningar av kommunernas bidrag för år 1998. Dessa beräkningar avviker något från våra av två skäl.

- Våra beräkningar utgår från det senaste preliminära taxeringsutfallet för inkomståret 1996. SCB:s beräkningar baseras på det preliminära taxeringsutfallet från augusti.
- Vi gör en schablonmässig uppräkningsarbete av antalet invånare i kommunen och riket till den 1 november 1997. SCB utgår från antalet invånare den 1 juli 1997.

Flera kommuner har frågat varför det invånarrelaterade generella statsbidraget är högre i SCB:s beräkningar än i våra. Det beror på att SCB särredovisar underskottet för införanderegler under rubriken "Nivåjustering". Underskottet beror på att införandetilläggen är större än införandeavdragen. Detta underskott betalas av alla kommuner med ett avdrag i kronor per invånare. Vi redovisar det invånarrelaterade statsbidraget *inklusive* detta avdrag.

Disketten "Skatter och bidrag"

I beräkningsmodellen "Skatter och bidrag" behöver följande ändringar göras i "Indatabladet".

- Skriv in vår prognos för skatteunderlagets utveckling under åren 1997–2000 i cellerna C9–F9 (2,61; 3,64; 4,21; 4,19).
- Skriv in den preliminära kostnadsutjämningsprogrammet för år 1998 i cellen D53. Kommunens värde framgår av bilaga 1 rad 17.
- Skriv in den nya prognosen för nettoprisutvecklingen år 1999 och 2000 i cellerna E41–F41 (1,4; 1,4).

Frågor med anledning av detta cirkulär kan ställas till Herman Crespin tfn 08-772 41 85, Britta Hagberg tfn 08-772 42 56, Niclas Johansson tfn 08-772 42 77, Helena Milton tfn 08-772 42 12 och Clas Olsson tfn 08-772 42 25.

Samtliga kontaktpersoner kan även nås på våra e-post-adresser:
fornamn.efternamn@svekom.se.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Finanssektionen

Clas Olsson

Britta Hagberg

Bilagor

Bilaga 1: Skatter och bidrag 1998–2000 (kommunspezifisk; endast till ekonomikontoren)